

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglasni v tem listu so
uspešni

VOLUME XXII. — LETO XXII.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, (PETEK) SEPTEMBER 15, 1939.

STEVILKA (NUMBER) 215

Zvišanje minimalnih mezd 175,000 delavcem v tekstilni industriji dežele

Zvišanje, ki ga je odredil zvezni administrator Elmer P. Andrews, bo stopilo v veljavu dne 24. oktobra. Poslej bo znašala minimalna meza v tekstilni industriji 32½ centa na uro.

WASHINGTON, 14. septembra. — Wege-Hour administrator Elmer P. Andrews je odredil danes zvišanje mezd 175,000 delavcem, katero zvišanje ima stopiti v veljavu dne 24. oktobra, in sicer klub protestirali pri Andrewsu pri predsedniku Rooseveltu. Andrews je potrdil priporočila posebnega industrijskega skupin, ki je priporočil za vse

enako minimalno mezo po 32 in pol centa na uro za 650,000 delavcev v tekstilni industriji. Sedanja minimalna meza v tej industriji znaša 25 centov na uro, toda se je imela avtomatično zvišati dne 24. oktobra na 30 centov.

Južnjaški industrijalci niso izjavili, če misijo na sodišču uveljaviti svoje "pravice" proti zvišani minimalni mezi.

Nemčiji, Češki in Moravski se je že pričelo podtalno rovarenje proti vojni

relacije v Nemčiji so na dnevnem redu. — V Pragi so zaprli nad 400 Čehov ter jih obdržali kot talce. — Iz Švice se poroča o velikem pogonu nacistov na pacifiste in rovarje.

PRAGA, 14. septembra. — Učakana oficijelna časniška avtoriteta naznanja danes o večervnem aretacijem, ki so bile v nemškem protektoratu Češki in Moravski.

naznanja, koliko je bilo aretiranih, toda iz stojnih virov se naznavajo. Nečni prijeti najmanj 100 Čehov ter jih obdržali kot pacifiste in rovarje.

Pogon na pacifiste

ŠVICA, 14. septembra. — Lukački poročevalci pariškega lista "Paris Soir" poročajo, da je pričel v Nemčiji veliki

pogon na vohune, pa-

so Necni prijeti najmanj

100 Čehov ter jih obdržali kot pacifiste in rovarje.

zvišana poroka proti sa-

mena, da bodo s svojim prihodom na rumunsko mejo prisilili Rumunce, da slednji povečajo svoje dobe olja Nemčiji.

Vse je zavito v gosto meglo

Nervoznost, ki se pojavlja v

nacijskih krogih zaradi mobi-

lizacije sovjetske armade, do-

kazuje, da tavajo nacisti v go-

sti meglj z ozirom na Stalino

namene. V prav taki meglj pa

tavata tudi Anglia in Francija.

Nekdo, ki je autoriteta v

ruskih zunanjih zadevah, pa je

mnenja, da Rusija mobilizira

zato, ker je v negotovosti glede

načrtov Nemčije ter da koncen-

trira svoje čete samo za to, da

bo pripravljena za vsako indi-

vidualnost, ne pa za akcijo, s ka-

tero bi se nameravala polasti

baltiških držav.

—

AVTOMATIČNO KRMLJENJE
ZIVALI

Ameriški inženir Sweeney iz

Freeporta je skonstruiral krmilno napravo, ki v odsotnosti domačih sami nakrmi živino ob določenem času. Krmilna naprava je v zvezi z električno uro in odpre zaklopko kadar udari uro. Celo psi čuvaji dober način ob svojem času hrano in nem dogovorjenem času se zdru-

Podmornico Squalus so privlekli v ladje- delnico

V podmornici se nahajajo trupla 26 mornarjev, ki bodo pokopani z vojaškimi častmi.

PORTSMOUTH, 14. septembra. — Včeraj so privlekli v tušnjino ladje delnicu podmornico Squalus, ki so jo z nadčloveškim trudom in velikimi tehničnimi pripomočki dvignili iz morske globine. Šest in dvajset mornarjev, ki niso mogli rešiti in katerim je postal podmornica njihova krsta, bo pokopan na državne stroške s polnimi vojaškimi častmi.

Ko bodo spravili trupla iz podmornice, bodo spravili podmornico v tako zvani suhi dok, kjer jo bodo popravili in prenovili. Stroški za prenovitev podmornice, ki je stala \$4,300,000, so proračunani na dva milijona dolarjev.

Kot smo že omenili, je na pogrenjeni podmornici našlo smrt 26 mornarjev, 33 pa so jih rešili s pomočjo genialne naprave — tako zvanega potapljalke zvona.

Da-l bodo trupla mrtvih mornarjev na ogled njih svojemu ali ne, to je odvisno od stanja trupel. Ker pa je vladal v podmornici 240 čevljev pod vodo velik mraz, sodijo, da so trupia dobro ohranjena.

Javni shod

Javni shod prireja Komunistična stranka v petek 15. septembra ob 7. uri zvečer pred Bath House na E. 63rd in St. Clair Ave. Govorniki: Yeta Land kandidatinja, za župansko mesto, Petar Margitich, kandidat za odbornika 23 varde in Lowell Vatson. Predmet govora: Vojna situacija in volilna kampanja! Pridite na ta shod! Odbor.

Ročinci, pozor!

Vsi Ročinci, ki so bili navzoči, ko so bile posnete njih slike pred par tedni na vrtu na Miller Ave., bodo lahko videli te slike med drugimi slikami v soboto večer dne 16. septembra na dvorišču Starmanove mlekarne v Euclidu, cesta 200, pri Roosevelt šoli.

Pojasnilo

Danes sta nam sporočila slovenska odvetnika gg. Kushlan in Opaskar, da brez odobritve odbora vlagateljev bivše North American banke ne želite sprejeti poverjeništva iztirjatve dvojne obveznosti od delničarjev omenjene banke. Sodeč po njuni izjavi, pa sta omenjeni odvetniki pripravljena sprejeti poverjeništvo iztirjatve, ako se odbor vlagateljev s tem strijaja.

Diver's License

Vi lahko dobite svoj diver's licence, (vozno licenco) še do 1. oktobra na vogalu E. 185th St. in Abbey Ave., nasproti Woolworth's 5 and 10c trgovine. Odprtvo 9 zjutraj do 9 zvečer.

Dnevi velike razprodaje v Clevelandu

V petek in soboto tega tedna bodo oči ameriških trgovin obrnjene proti Clevelandu. Clevelandske trgovine bodo demonstrirale največjo razprodajo blaga, ki se more kje v Ameriki izvesti. Cleveland, vidilno mesto v trgovini na drobno, ima v svojem okrožju dosti najboljših trgovin; nekatere se smatrajo za izredne prodajalne na drobno v Ameriki. Cleveland ob tem času vsako leto vzbuji pozornost na naše trgovine po vsej Ameriki. Dognano dejstvo je, da ni nobeno drugo mesto v Ameriki, v katerem bi ob enem dogovorenem času se zdru-

Nemški letalci neusmiljeno pobijajo poljsko prebivalstvo

Izjave očividcev o bombardiranju Varšave. — Grozni prizori na ulicah poljskega glavnega mesta.

LONDON, 14. septembra. — Oficijelna poročila iz Poljske naznajajo, da nemški letalci bombardirajo nezaščiteni mestni vasi. Enega samega poletja na Varšavo se je udeležilo 70 nemških letal, katerih bombe so ubile 60 civilistov, med temi 15 žensk in otrok.

Neki poljski kapitan poroča, da je bil z dvema ameriškima snemalcema filmskih slik na ulici v Varšavi, ko so nemški bombniki bombardirali mesto. Amerikanca sta posnela prizore na film, med temi tudi velik nemški bombnik, ki je treščil v plamenih na zemljo. Kapitan poroča: "Predmetje Praga je bilo najhujše prizadeto. Nemški letalci so se spustili tukaj nizko nad zemljo ter so pričeli s storjnici obdelovati civiliste.

Med mrtvimi na ulici smo opazili ubito malo deklico, ki je stiskala v ročici knjižico z desetimi božjimi zapovedmi. V predmetju Brudno je nemška bomba zadelo cerkev."

Slike na prostem

V soboto večer 16. septembra bo prirejena predstava kazanja slik v Euclidu in sicer na velikem dvorišču znane Starmanove mlekarne na E. 200 St. in Roosevelt School.

Predstava se prične točno ob osmih in bo trajala dve uri. V predstavi bodo kazani najprvi vsi domači vrtovi, mnogi so bili v tem letu že na novo slikani. Zatem bodo pokazane tudi druge nove slike, polne zanimivosti, nekatere so ravno dospele iz Jugoslavije. Kdor se bo udeležil predstave, bo užival zadobjavo.

Predstava se bo vrnila za slučaj lepega vremena, za slučaj dežja pa prestavljenja na poznej.

Čehoslovaki odli- kovali newyorškega župana La Guardijo

Zupan je bila izročena spominska kolajna za njegove zasluge pri vzdrževanju čehoslovaškega paviljona.

NEW YORK, 13. septembra. — Danes se je zglasila pri La Guardiji, županu mesta New Yorka, skupina ameriških Čehoslovakov, ki sta jo priveda Vladimir Hurban, čehoslovaški poslanik v Washingtonu, in Karel Hudec, čehoslovaški generalni konzul v New Yorku. Čehoslovaki so poklonili newyorškemu županu spominsko kolajno za njegove zasluge, ki si jih je stekel pri vzdrževanju čehoslovaškega paviljona na svetovni razstavi v New Yorku.

Relif na eni strani kolajne predstavljata češkega kmeta, priklenjenega z rokama na dvoje stebrov, okrašenih s svastikami, vrh stebrov pa sta dve nemški čeladi. Okoli stebrov se ovijajo kače. Spodaj so vrezane besede: "Čehoslovaška bo zopet svobodna."

Na drugi strani kolajne pa so simboli češke narodne edinstvenosti v datum 15. marca 1939, to je dan, ko je Hitler pregazil v zavzel čehoslovaško republiko. Ena tako kolajna, izdelana iz srebra, je dobil dr. Edward Beneš, bivši predsednik republike. Ostale kolajne so iz brona ter se prodajajo po dolarju. Kolajne je dobiti na naslovu: "Czecho-Slovak National Council of America, 440 Broadway, New York City. Denar, ki se ga bo dobilo s prodajo teh kolajn, bo šel za vzdrževanje čehoslovaškega paviljona na svetovni razstavi v New Yorku."

Razprodaja

Pri Norwood Appliance and Furniture je tridnevna razprodaja, to je danes, v soboto, in v ponedeljek. Razprodajo bodo imeli na vsem pohištvu, kakor na Maytag pralnih strojih, Magic Chef pečeh, White električnih šivalnih strojih in Zenith in RCA radio aparatu.

Aretacija prodajalca omamil

Včeraj je bil pred okrajnim sodiščem obsojen na leto dni v prisilno delavnico 29-letni Jerry McKnight, stanovan na 4809 Central Ave., ker je prodajal prepovedane omamljive marijuana cigarete.

Doma

Mrs. Pauline Zigman, 1114 E. 63rd St. je prišla danes domov iz Glenville bolnišnice, kjer jo prijatelji lahko obiščejo.

Doma

Mr. John Kern, 15420 Lucknow Ave., se nahaja sedaj na svojem domu, kamor je bil pripeljan iz Lakeside bolnišnice. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Pozor!

Nocoj ob 8:00 uri zvečer se vrši balincarska vaja za ženski odsek Slov. nar. doma na St. Clair Ave. v notranjih prostorih.

Doma iz bolnišnice

Mr. Slapnik, 6102 St. Clair Ave., je prišel domov iz bolnišnice. Obiski začasno niso dovoljeni.

VAŽNA SEJA

Nocoj se vrši važna seja dram. društ. "Anton Verovšek"

del. domu na Waterloo Rd.

Rd. ob 7:30 uri.

ORGANIZIRANJE PROVIZORIČNE ČEŠKOSLOVAŠKE VLADE

Vladi, ki jo bosta legalno priznali Velika Britanija in Francija, bo načeloval dr. Edvard Beneš.

AMERIŠKI POSLANIK V VARŠAVI JE DOSPEL Z
RODBINO V RUMUNIJO

ČEŠKOSLOVAŠKA VLADA BO ORGANIZIRANA
V DESETIH DNEH

LONDON, 14. septembra. — V Londonu in Parizu se vrše posvetovanja, da se organizira provizorično čehoslovaško vlado, kateri bo načeloval dr. Edward Beneš, bivši predsednik čehoslovaške republike. Provizorična vlada, ki jo bosta legalno priznali vladi Velike Britanije in Francije, utegne biti organizirana že tekom desetih dni.

POSLANIK BIDDLE V RUMUNIJI

BUKAREŠTA, 14. septembra. — Anthony J. Drexel Biddle, ameriški poslanik v Poljski, je pri kraju Cernauti prekoračil s svojo rodbino rumunsko mejo ter se začasno nastanil v Rumuniji.

POLJSKI LETALCI V RUMUNIJI

CERNAUTI, Rumunija. — Včeraj je tukaj pristalo sedem poljskih letal, ki so pripeljala dvajset potnikov, večinoma žena in otrok, vstopili rodbini dveh poljskih generalov.

Poljski letalci so hoteli nadaljevati svoje potovanje po zraku, toda rumunske oblasti so jim to zavrnile in letala internirale. Družba bo odpotovala z vlakom proti Parizu.

</div

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

po raznašalu v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50
6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....
po pošti v Clevelandu, v Kanadi za celo leto.....	\$6.00
6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....
Zedinjene države za celo leto.....	\$4.50
6 mesecev.....	\$2.50; za 3 mesece.....
za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemskie države: za celo leto.....	\$6.00 za 6 mesecev.....

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleve-
land, Ohio under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

EMBARGO IN GOSPODARSKE RAZ-MERE DEZELE

Naša narodna administracija ima danes več prilike, da izide zmagovalna iz boja za izpremenitev ameriške neutralnosti postave in za preklic embarga, kakor ga je imela prej, ko se bo v četrtek sestal kongres k svojemu izrednemu zasedanju. Nezmotljiva znamenja namreč kažejo, da bi si ameriška industrija in trgovina silno opomogli s preklicom embarga na vojne potrebščine, katerih je tako zelo potrebna bojujoča se Evropa.

V oponiciji proti vladnemu neutralnostnemu programu je opažati znake popuščanja. Senator Elbert D. Thomas, demokrat iz države Utah, napoveduje, da bo dobil predsednik Roosevelt v senatu 15 do 16 glasov za preklic embarga.

Zadeva ameriškega embarga postaja glavni faktor med demokrati in republikanci, dasi nimajo ne eni ne drugi natančno potegnjene črt. Odkar je izbruhnila vojna v Evropi, republikanci javno očitajo administraciji, da hoče slednja spraviti Ameriko v vojno, dočim se nagnajo skoro vsi demokratje, ki so kazali doslej odpor proti administraciji, nazaj v demokratski tabor, kolikor jih ni že v njem.

Senatorji William E. Borah, republikanec iz Idaho, Gerald P. Nye, republikanec iz North Dakote, in Arthur H. Vandenberg, senator iz Michigana in možen predsedniški kandidat republikanske stranke, so v ostrih besedah osibali program administracije.

Senator Guy M. Gillette, demokrat iz Alabame, in Frederick Van Nuys, demokrat iz Indiane, ki sta ob zadnjem zasedanju volila, da se odloži to zadevo do prihodnjega zasedanja, sta se pričela nagibati nazaj na new-dealersko stališče. Senator James F. Byrnes, demokrat iz South Caroline, ki je že tudi često šibal administracijo, je glasoval za preklic embarga.

Da predsednik ne bo imel tako silnega nasprotovanja v svojem boju za preklic embarga, kakor ga je imel pri zadnjem zasedanju kongresa, je razvidno iz dejstva, ker je pričela prejemati ameriška industrija — zlasti jeklarska — mnogo ogromnih naročil, zaradi česar je poklicala nazaj na delo tisoče delavcev, in ker se je silno dvignila vrednost raznih delnicam. In vse to nekaj šteje.

Poleg tega pa se tudi evropska vojna približuje enemu stadiju, ki bo pričel izvajati vpliv na ameriško javno mnenje. Napadi nemških bombnikov na francoska in angleška mesta bi seveda ojačili prozavezniške simpatije v Zedinjenih državah, kakor tudi ni dvoma, da jih bo ojačil zadnji Hitlerjev nečloveški odlok, da se brez ozira bombardira vse poljske kraje, ne glede, da li so odprti in nezaščiteni in v vojni črti ali ne.

VABILO PROFESORJEM MAMLOCKOM

Clevelandčani, ki so videli veliki antinacijski film "Profesor Mamlock," gledate katerega so si nacistično usmerjeni ljudje zmanjšali prizadevali, da se ga ne bi kazalo v clevelandskih kino-gledališčih, se bodo gotovo še spominjali prizora v filmu, ko so izgnanega židovskega zdravnika nacisti naglo pripeljali nazaj v Nemčijo, da olajša akutne želodčne bolečine glavarju rjavosrajenih pobožnikov, nacijskih sturmtruparjev.

Marsikdo, ki je videl ta prizor, je mislil, da bi bilo kaj takega nemogoče.

Toda na svetu je vse mogoče — od Hitlerjevega korporalstva do njegovega vrhovnega poveljstva nemške vojske, od nacistično-sovjetskega sovraštva pa do sklenitve medsebojnega prijateljskega pakta. V Antverpu, v Belgiji, je dal nemški konzulat nalepiti po mestu velike lepake, v katerem se vabi zdravnike, inženirje in ostale tehnike, ne glede da li so nemške narodnosti ali ne in ne glede na njih raso, naj se nemudoma vrnejo v Nemčijo, kjer jim bo zopet vzpostavljen njihovo nemško državljanstvo in vrnjena njihova posest. Samo po sebi je seveda umljivo, da je to vabilo namenjeno v prvi vrsti izgnanim Židom.

Zdi se, da trpijo danes njihovi zatiraleci na mnogo hujših želodčnih bolečinah, kakor je trpel v filmu oni sturmtruparji, radi katerega so poklicali nazaj v Nemčijo zaničevanega židovskega zdravnika, da mu je olajšal bolečine. Tozadovno ugotavlja poročilo iz tega belgijskega mesta:

"Dosej se ni še noben žid odzval temu vabilu." In najbrže se tudi ne bo, ker je vsem živo pred očmi usoda profesorja Mamlocka.

UREDNIKOVA POŠTA

PRIHODNJO NEDELJO DNE 17. SEPTEMBRA VSI V SLOV. DEL. DOM V COLLINWOODU

Menda že vsak dobro ve, da vsak rojak in rojakinja pomisli, pa gotovo bo prišel tudi on in ona k nam. Ni treba misliti, da mora vsak prinesi torbo \$\$\$, ker vemo, da jih nimate ne vi, in ne mi in ne noben delavec.

Vi samo pridite. Ste vseeno dobrodošli med nami. Ste dobrodošli med svojimi prijatelji. Pa še bolj dobrodošli med delničarji Slov. del. domu na Waterloo Rd., kjer bo vse živo, korajno in vse veselo, se bo balincalo, plesalo, pelo. (Tudi zbor Beži nastopi).

Se razume, da žejni in tudi lačni ne boste. Ženski odsek omenjenega S. D. Doma, te pridne ženske, bodo skrbele za vse to. Iskreno vas vabi tudi ves direktorij tega doma. In vaša pot naj vas vodi prihodnjo soboto večer in nedeljo samo k Slov. del. domu na Waterloo Rd. v Collinwoodu.

Ali nas ni bilo veliko? Ja, po pravici povedano, da nas je bilo povsod v obilici. In na to naj

Na svidenje!

A. Jankovich

Ujetniki med nebom in zemljo

Ob vhodu Limfjorda na Jutlandiji leži prometno dansko mesto Aalborg, znano po svojem izbornem žganju in po svojih starih zgradbah. Tam stoji tudi 50 m visoki Aalborški stolp, ki ima na svojem kupolastem vrhu majhno gostilno in lep razgled vsegaokrog. Sem prihajajo zlasti skupine švedskih turistov.

V enem izmed zadnjih sončnih dneh se je povzpela na vrh takšna skupina, istočasno se je neki šolski razred zgoraj pripravljal, da odrine z dvigalom v globino. Ko je bila zadnja skupina šolarjev v dvigalu komaj še 15 m nad zemljo, je mehanizem odpovedal. Dvigalo se ni premaknilo nikamor več, ne navzgor ne navzdol. Mladini, ki je okrena in vajena sporta, ni to ni delo, bila je pripravljena, da splexa po želesnem ogrodju na tla. Ker pa je stvar vendarle malo tveganja, so rajši poklicali gasilce, ki so prispele s svojo najvišjo lestvijo in so učence spravili drugega za drugim na varno.

Zgoraj pa je med tem sedeša švedska družba in gasilci jih niso mogli pomagati. Pozvali so vse monterje in strokovnjake za dvigala, ki so jih mogli dobiti zmanj pa so poskušali, da bi spravili uporno vožilo v gibanje. Gostilničar se je medtem izkazal široko grudnega. Veselom Svedom, ki so pa počasi postajali resni Švedi, je ponudil pijačo do trenutka, ko jih bodo rešili, zastonj. Družba se ni dala positi. Pila je po mili volji, samo z jedjo je bila bolj Šibka, ker so zaloge kmalu pošle. Razen tega je sonce zahajalo, postajalo je čedadje hladnejše, peči pa zgoraj ni bilo.

Ure so minevale, spodaj so zmanj skušali spraviti dvigalo v tek. Švedi so bili že pripravljeni, da splezajo ob zunanjih strani železnega stolpa na tla. Tega pa niso mogli izvršiti, kajti mlada ženska iz njihove družbe se je bala te res tvegane poti in je izjavila, da ostane rajši pa dva dni zgoraj.

Spet je minila kakšna ura, spodaj so bili tudi že vsi obupani. Končno je uspelo vsaj to,

da so našli pogumnega moža, ki je v mraku in mrzlem vetru ponesel vsaj veliko steklenico vroče kave in pogače. Bil je že skrajni čas, turisti so bili vsi premrli od mraka. Tedaj se je po sedmih urah dvigalo končno zganilo. Lačni in premraženi so odpotovali Švedi na zemljo, kjer so jih sprejeli takoj z izdatno večerjo, tako da so kmalu pozabili na muke sedemurnega ujetništva med nebom in zemljo.

To in ono iz Slovaške

Sanjo Mach, minister za propagando v slovaški vladi in vrhovni poveljnik Hlinkove garde, je imel prošlo nedeljo v Pješčanah govor o aktualnih vprašanjih sodobne Slovaške. Med drugim je minister naglašal: "Postavili smo se na stran nemškega naroda in bomo ob njegovih strani vztrajali tako dolgo, dokler bo nemški narod stal na naši strani. To je urejeno vprašanje in nimamo pri tem večerja, tako da so kmalu pozabili na muke sedemurnega ujetništva med nebom in zemljo."

Gre za ureditev železniškega vprašanja preko Bospora. Inženirji so izdelali načrt trajekta, ki naj bi oskrboval prevoz vlakov s postajo Sirketj, ki je končna postaja orientalske eksprese na postajo Haidar paša, ki je izhodiščna postaja tatarskega eksprese na maloazijskem ozemlju. Ce se bo ta načrt uresničil, bo dobila Evropa direktno zvezo z Malo Azijo.

Kleopatra ni bila lepa?

Ali ni cudno, da se danes, 2000 let po smrti Kleopatre arheologji bavijo z vprašanjem, je li bila egiptiška kraljica Kleopatra res tako lepa, kakor sporoča zgodovina?

Stari pisci omenjajo lepoto Kleopatre kot nekaj posebnega in nedosegljivega. Njeni čari so bili baje neodoljivi. Posebno Plutarh ne štedi s priznanjem lepote, kadar nanese beseda o tej ženski.

Res se zdi, da Kleopatra ni bila navadna ženska, kar sodijo posebno po tem, da je postal tajnik nigranskega škofa grofa Battifanyja, je njegovo slovašto nekoliko pobledelo in mlađi dvorni kaplan se je odslj stalno podpisoval z madžarskim pravopisom Tiszo Jozsef. Pri ljudem štetju 1. 1910. se je nato seveda priglasil za Madžara. Ko so ga nekateri zavednejši tovariši zaradi tega ostro pokarali, je dejal: "Kaj pa hočem, zapisali so me za Madžara!" V

V svetisku pri Denderi so nedavno odkrili relief, ki kaže Kleopatra z nenavadno dolgim nosom in šiljasto brado. Nos in brada sta dajali obrazu egiptiske kraljice nelep in vlažoželen izraz.

In tega sklepajo, da je moral imeti Cezar, ki je snabil Kleopatram, za tem, kar pišejo zgodovinske knjige ...

Ntri je izhajal pred vojno madžarski tehnik "Nyitra meyei Szekle," ki mu je bil vojni kurat Tiszo Jozsef stalni sotrudnik. V vsaki številki je bil članek z njegovim podpisom in mlađi kurat je na vso moč hvalil madžarsko junaštvo, pel o zmagh Madžarov ter na vse mogoče načine v nič deval nasprotnike. Jasno je, da v onih prilikah ni mogel pisati proti Madžarom, ali lahko bi bil pisal v slovaške liste, poročal o usodi svojih rojakov, lahko bi bil pisal vsaj slovaško, toda njega so "pači zapisali za Madžara," pa je zato pisal madžarsko. Danes predsednik vlade dr. Jozef Tiso žovor slovaški mladini o "dvajsetletni sramoti robovanja Čehom, ki so si prizadevali pokraviti slovaškega duha," spominja svoje mlade poslušnike 1000-letne slavne slovaške tradicije, te omenja pa niti z besedo 1000-letnega robovanja Slovakov v Madžarom in 150-letne brezdušne madžarizacije. Pač pa ostro napada one, ki verujejo v slovanstvo in v češkoslovaški narod. "Podlež je, kdor hoče imeti drugo mater, kakor svojo," nagaša dr. Tiso slovaški mladini, ki ji je znano, da je l. 1910. tako pa sam hotel imeti drugo mater, ker se je svoje slovaške sramoval.

To velja za stanje pred pol drugim letom. V zadnjih letih je število japonskega prebivalstva brez prekomorskih posesti dne 1. oktobra predlanskega leta 71,252,800 duš.

Posebno značilno je, da je živel 35.2 odstotka tega prebivalstva, to je 25,109,400 ljudi v mestih. Prava Japonska ima 33 mest po več nego 100,000 prebivalcev, štiri mesta je število milijonska mesta, če všečemo tudi predmestja.

Na celu je Tokio s 6,274,000 prebivalcev, sledijo Osaka s 3,213,000 duš, Nagoya s 1,186,000 Kioto 1,133,900, dočim šteje naslednje največje mesto Kobe 964,000 duš.

To velja za stanje pred pol drugim letom. V zadnjih letih je število japonskega prebivalstva, to je 25,109,400 ljudi v mestih. Prava Japonska ima 33 mest po več nego 100,000 prebivalcev, štiri mesta je število milijonska mesta, če všečemo tudi predmestja.

— Kako se najbolje strupene gobe?

— Skuhaj jih in daj kosilo. Če umre, so gube.

— Prosim, če lahko kak prispevek za "Dom življenja pijačev".

— Dam vam mojega.

patro za ženo, slab okus, ali pa je bila Kleopatra tako pretkana, da je diktatorja omrežila z drugimi svojimi čari.

Japonska milijonska mesta

Po zadnjem štetju je značilo število japonskega prebivalstva brez prekomorskih posesti dne 1. oktobra predlanskega leta 71,252,800 duš.

Posebno značilno je, da je živel 35.2 odstotka tega prebivalstva, to je 25,109,400 ljudi v mestih. Prava Japonska ima 33 mest po več nego 100,000 prebivalcev, štiri mesta je število milijonska mesta, če všečemo tudi predmestja.

Na celu je Tokio s 6,274,000 prebivalcev, sledijo Osaka s 3,213,000 duš, Nagoya s 1,186,000 Kioto 1,133,900, dočim šteje naslednje največje mesto Kobe 964,000 duš.

To velja za stanje pred pol drugim letom. V zadnjih letih je število japonskega prebivalstva, to je 25,109,400 ljudi v mestih. Prava Japonska ima 33 mest po več nego 100,000 prebivalcev, štiri mesta je število milijonska mesta, če všečemo tudi predmestja.

— Kako se najbolje strupene gobe?

— Skuhaj jih in daj kosilo. Če umre, so gube.

— Prosim, če lahko kak prispevek

VOJNA V EVROPI — SADOVI MONAKOVA

Vojna v Evropi, ki je izbruhnila 1. septembra, ki so Hitlerjeve kohorte vdrle v poljsko zemljo, se je pravzaprav pričela že pred letom dni. Lanski avgust se je končal v Monakovo — letosjni avgust se je končal v vojni. Monakovo je bil predigra krvavemu plesu, ki se danes predvaja na evropski pozornici. Ako bi bili državniki zapadnih demokracij lanskog avgusta pri volji braniti Češkoslovaško, je možno, da bi bil oboroženi konflikt odvrjen. Monakovo je preprečilo Hitlerja, da so njegovi živci nezumljivi in da zapatne sile nimajo ne volje in ne poguma, da bi se mu drznile postaviti po robu. Zato danes teče kri.

Zgodovina beleži mnogo in različnih vojen. Ampak malo tako čudnih in skoro neverjetnih vojen kot je ta. Nihče ni moral vojne, celo Hitler ne. Hotel je samo Gdansk in kos Poljske — vsaj z enkrat. Njegov končni cilj je bil razkosenje britskega imperija, toda brez vojne. Izgleda, da je bil uverjen, da svoj cilj doseže, ne sicer z enim mahom, temveč pogomo — da oba imperija pada v njegovo naročje v malih kosih.

Hitler je mojsterni mešetar. Poslužil se je sleherne metode, poizkušal je zlepila in zgrada da bi dobiti dominacijo nad svetom brez vojne. Vznemirjal je nemirno vest angleških demokratov in igral na račun strahu reakcije pred revolucijo. Način svojega manevriranja je poljubno menjal in se umikal, kadar je naletel na odpornik. Zgradil je zavezništvo — osišče Rim-Berlin-Tokio — ki je bila sijano sredstvo za strategično manevriranje proti Londonu in Parizu. Delal je oblube, ki so bile laž in omamljival svoje nasprotnike z vabiljivimi izgledi za trajenje in razročenje. S temi metodami je prodiral korak za korak in točko za točko svojega programa. Njegove zahteve proti Poljaki so bile skromne, navidezno nepretirane, bilo jim je težko operativati in očividno niso bile vredne, da bi se zavoljil Evropa spremeni v človeško klavirico. Mar bodo narodi, ki so pristali na uničenje Češkoslovaške, sli v vojno radi Gdanska? Hitler je lahko upravljeno dvomil.

Ravnokar je izšla ...

veleposembna knjiga

"THE SLOVENE: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar
Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu rojena mladina, da se mladina seznaní z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana
stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,
6231 St. Clair Avenue

vojne ne more biti konec, dokler ne bo Nemčija zdroljena v prah. Ljudje so trpk, nobenega navdušenja ni za vojno, ampak na delu je jeklena odločnost, ki je zaloputnila vrata vsem iluzijam. Neki opazovalec piše iz Pariz:

"Nihče ni verjel, da se bo zgodilo, kar se je, prav do zadnjega trenotka. Navadno ljudstvo je pričakovalo, da bo kak končni preokret odvrnil katastrofo. Odločnost bo rastla z rastjo seznavov mrtvih in ranjenih in kostrasti prepodijo zmernost, ki se je rodila v nadah, da bo ohranjen mir. Včeraj sem se vozil skozi ulice Pariza in okoliških mest. Ženske so si grizle nohtove in plakale. Moške so bili mrki in odločni, in pri nekaterih se je opažala vzhičenost hazardra, ki ugiba o svojih izgledih.

Isti opazovalec nadaljuje: "Ta vojna je nepobitna obsodba politike tolaženja. Monakovo ni ohranil miru v našem času; ohranil ga ni niti za leto dni. Borba za Češkoslovaško bi bila pravljenejša in bi bila imela več zaveznikov. Rešitev Španije bi bila lažja kot pa je obramba Poljske in Češkoslovaške in ako bi se bilo njo rešilo, bi bila obramba obenhaj brzepotrebna. Ironicno je, da ima Pariz danes lice Barcelone v letih 1936-39: iste modre luči, temne ulice, zavjetja pred zračnimi napadi, povsod vreče napolnjene s peskom. Včeraj so bile umetnine iz španskega naravnega muzeja Prado, katere so lojalisti skrbno varovali in poslali v Ženevo, naložene na tovorne avtomobile in bili odpeljane iz Francije v Madrid. Istočasno se prazni Louvreški muzej. Mednarodni brigadirji, ki so se borili za Francijo v malediških predmestjih in ob reki Ebro, se zopet vpisujejo kot prostovoljci za boj proti Nemčiji, to pot v vrstah francoske armade. V malo tolažbo je človeku, da je že pred tremi usodnimi leti vse to pisal in predvideval..."

"Napredek"

Opriavljam kleparska dela — postavljam furnese ter izdelujem žlebove in nove strehe

Paul Markic
14214 Westropp Ave.

BUKOVNIK'S

Photographic Studio
762 EAST 185th ST.
KENMORE 1166

Trava naprodaj
Imamo naprodaj travo — Washington Creeping Bend, na jarde. — John Hrovat, 23001 Ivan Ave. — KENMORE 6978 J.

Hiša v najem
Pošteni odrasli družini se oda da v najem hiša za eno družino. — Vse udobnosti. — Vpraša se na 16309 Trafalgar Ave.

**SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM ...**

'Enakopravnosti'

13 TISOČ JAJEC SE JE RAZBILO

Na dunajski Landstrasse se je primeril proti koncu minulega tedna karambol med dvema tovornima avtomobiloma. En izmed vozil je vozilo 13 tisoč jajec, ki so se pri nesreči razbili do zadnjega.

SLON NAPADEL ODPRAVO V AVTOMOBILU

V zaščitnem parku Ruandi v Južni Afriki je doživel nekaj znamenita odprava nenadej-

jano senzacijo.

Ekspedicija, sestoječa iz skupine geologov, je bila z avtomobilom na poti skozi goščavo. Med vožnjo pa so učenjaki srečali slona, ki se nikakor ni hotel umakniti vozilu.

Postavil se mu je po robu. Vozač je zaradi tega dal plin in pognal z vso silo proti slonu. Žival je dobila sunek, po katerem jo je odkurila v goščavo. Toda tudi vozilo je trpelo. Prekučnilo se je in eden izmed udeležencev ekspedicije si je pri tem zlomil obe nogi.

POLICISTI V NAJEM

Angleška spada med redke dežele, kjer si je mogoče aktivne policijske uradnike po potrebi najeti. V skladu z uradnikovim činom plačaš določeno vsoto, ki pride v policijsko blagajno.

Se pred kratkim si policista lahko najel celo zasebno, če ni bil v službi. Sedaj se vse najemti ne pogodbijo izvršijo preko policijske uprave.

in pol šilinga na uro.

V Londonu si lahko najemete ženskega policista, a ta velja več nego 1 funt na dan. Cene so višje, če mora najeti policij nastopati ne v uniformi, temveč v civilni obleki ali celo v elegantnem fraku.

Se pred kratkim si policista lahko najel celo zasebno, če ni bil v službi. Sedaj se vse najemti ne pogodbijo izvršijo preko policijske uprave.

Domači mali glasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.

878 East 152nd St.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov. Prihranite si denar na parts ker jih dobimo direktno iz tovarne.

J. POZNÍK — M. ZELODEC
Glenville 3830

Frank Rich, lastnik.

Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

GOSTILNA

FR. MIHČIČ CAFE

7202 ST. CLAIR AVENUE

Night Club

ENDicott 9359

% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk.

Odprt do 2:30 zjutraj

PAPIRAR

John Peterka

Paperhanger and Painter
Delo pravvrstno in točno
Se priporočam

1121 East 68th Street

ENDicott 0653

RAZNO

FRANK KURE

1118 EAST 77th ST.

ENDicott 0439

Vsa kleparica dela, dela na strehah in na furnezih. Se priporočamo hinsti gospodarjem — delo je jamčeno in cene so zmerne.

Louis Jerman

Plumbing and Heating
Furnace installing and repairing

21651 Priday Ave.

KENMORE 4744-W

RADIJE

S tem oglastom vam popravimo vaš električni likalnik zastonj ali vam damo en tube za radio z vsakim popravilom na radiu, pralnem stroju ali električni ledenci. — Naše delo je garantirano.

SAILOR RADIO SERVICE
807 East 152nd St.
MULberry 9211

Knjige:-

Da preženemo dolgčas se največkrat zatečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE —
TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po 10c vsako. Pošiljamo tudi po pošti. Za poštnino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler so še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue — Cleveland, Ohio

VERIDICUS

15

VERA IN LJUBEZEN GOSPODA SVETLINA

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

"Zate bolje. A čital je vse hudojiblo svoj boter, bivši trgovec na Krvavi peči in je kot Jernej Križaj," je dejal Grčar.

"Silno ogorčen je prišel k mestni. Razložil sem mu vse po res-

nici. Mož te je imel rad. Razburjen je odšel. Čez nekaj dni pa

je prišel zopet v zavarovalnico in mi izročil v zapečatenem pi-

smu oporočo z zavarovalno po-

lico na 25,000 goldinarjev. E-

nako oporočo je založil pri so-

drušču s pooblastilom, da sem

izvršilec njegovih poslednjih že-

lja. Prikupil sem se mu, ker sem

se prijateljski potegnil zate.

Bil je brez otrok, žena mu je že

stara. Veren mož je bil, v cer-

kev je zahajal vsako dopoldne

in na "Slovenca" je bil naročen

trideset let. Po napadu nate pa

ga je pustil in naročil napredni

list. A čital ga je le tri mesece.

Arteriosklerozga ga je pokosila.

Napisal sem mu kratke nekrolog

in omenil tudi, da je ostavil

svoje premoženje vдовini tebi,

ker je kot najboljši katoličan

obsojal krivico, ki so ti jo pri-

zadevali v škofiji. Nato sem o-

poročo dogovorno s sodiščem

izvršil: vodova je dobila dvonad-

stropno hišo, velik vrt, nekaj

njiv in travnik ter nekaj banč-

nih papirjev, ti pa 25,000 gol-

darjev. Ko sem plačal pristoj-

bine, sem naložil čistih 20,000,

a ostalo vstopico ti izročam."

"Bog pravičnika ne zapusti!"

je vzdihnil Svetlin. "Molil bom

zanj . . ."

"Obresti se ti izplačajo vsa-

ko leto, kakor želiš . . . Zdaj si

če hočeš, rešen in svoboden: vr-

zi to črno uniformo s sebe in

pošči si drug poklic!" je dejal

Grčar in polagal bankovce na

mizo.

"Nikdar! Duhovnik ostanem

in umrem. Zdaj bova z Miečiko

tudi tu lahko živel. Pokorščino

sem prisegel in ne prelomim

je! Apostat nočem biti. Morda

se me pa le usmili g. knezoško

in me pošlje drugam. Dotlej si

nabaviva par kóz, nakupiva ži-

veža in dava spomlači obdelati

cerkveno polje. Tudi tole poslo-

pje dam prenoviti . . . ah, žive-

la bova z Miečiko v tem kraščem

pogorskem miru še sročneje,

nego moji tovariši dolci med

valovanjem politične mržnje in

strankarskih razburjanj."

"Morda . . ." je dejal Grčar.

"Morda tudi ne. Zdi se mi pa,

da se veter zate že obrača: evo

"Slovenca"! Tudi Slovenec —

glej! — poroča o smrti Jerneja

Križaja. In naposled piše —

čej in strmi! —: "Blagi pokoj-

nik je volil prav lepo vsto svo-

juemu birmancu, č. g. Janku Sve-

tinu, ki z vzorno samopožrtvo-

la, po polju, kjer se je sejalo in sadilo, po travnikih, kjer se je kosilo, in po gumnu, kjer se je mlatio in melo.

Nekdanji revni kočar in drvar se je čutil naenkrat imenitnega gospodarja. In za to nepričakovano srečo je bil svojemu sinu nepopisno hvaljezen. Čisto okrepil in razživel se je starček, drobenčljaj je okoli, vpraševal, odrejal, se jezil in repenčil ter si domišljal, da je za Jankom v župništvu najvažnejša oseba.

Otroški starček ni niti slutil, da se vrši vse vendar le tako, kakor ukazuje Bezljajev Miečka. Izvrstno sta se razumela in često je rekel sinu:

"Pametna, pripravna ženska je. Res. Z njo se da delati. Kar ugane, kako in kaj hočem, da se zgodi . . . Samo enkrat rečem, pa je že storjeno, da ni mogoče bolje . . ."

Tako se je vsem trem tistega leta prav dobro živilo: dosti dela, dosti ubadanja je bilo, a tudi dosti jela in uspeha.

A naenkrat je bil Svetlin premešen znova in nato po par mesecih še četrčti.

Medtem je Svetlin položil konkurz z odličnim uspehom in bil usposobljen za župnika. Tu je prosil je za stalno župniško mesto, toda ni ga dobil in je ostal le župni upravitelj.

Najslabše mesto je bilo baš četrto: tisoč devet sto duš, vse razklopjene po strmih hribih, po tri, štiri ure narazen, in za vse on: Prelovu mu je dajalo mnogo in težkega dela.

Svetlin pa ni godrnjal. Bil je vendarle sam svoj gospod, ljudje so ga imeli radi, oče in Miečka sta mu vzdrževala v slogi in miru popoln red in z obrestimi botrove dediščine so živel brez posebnih brig.

Tisto zimo je pritisnil v Prelovem izredno hud mraz. Ljudje so mnogobolehal in umirali; Svetlin je imel dan na dan opravkov po hribih in grapah, često je tekkel celo po dvakrat previdet, se razgret prehajjal, le za silo okreval in znova begal za bolniki in umirajočimi.

O pustu pa je hipoma omagal. Vrnil se je s hribov drgetajoč; legel je v posteljo; a ni vstal več. Kuhalo ga je vročina, fantaziral je, in belolasi oče je jokkal kaker dete ob njem.

Izgubljen bi bil, da ni posegl zopet energična Miečika po edino še možni rešitvi: zavila ga je v kmetiški kožuh in ga odpeljala v ljubljansko bolnišnico. Dolgo je ležal ondi med smrtno in življenjem. Končno je premagal bolezni. A ostati je moral še tedne in tedne. Naposlед se je vračal, še slaboten in prepadel, zopet v Prelov.

A bil je vendarle srečen; izpolnilo se mu je hrepenenje po domu, po delu in po očetu.

Sposlad je zakraljevala v naravi. Skozi okna vlaka tretjega razreda je užival pogled na velike bele šopke cvetočih črešnj, na živo zelenče travnike, na gomazenje po poljih, kjer so kmetje in kmetice hitele obdelo-

vati zemljo.

Potem je moral prestopiti na lokalni vlak, ki je vozil v njejovo gorsko zakotje. Slo je više in više; pečine na obeh straneh železniškega tira so postajale mogočne, bukovi gozdovi so bili že košati, a kmalu so se pojavili hrasti, bori in temne jelke. Hudourniki so drli s hribov navzdol in po tratah so stali le luže, iz katerih so poganjali zlatorumeni cvetovi kalužnic.

moralo počiti."

"Da, preveč ste trpeli. Cele dneve, cele tedne ste morali gaziti sneg po hribih, vedno premočeni, zmerom upehani. Saj niste včasih utegnili niti jesti, niti spati, niti preobleči se . . . O, vemo, vemo, kako je bilo . . . Pomenovali smo se odpeljati v bolnišnico. Hudo nam je bilo — vest nas je pekla . . . Posebno pa mene."

"No, no, čemu vest? Nihče me ni nikamor silil . . . sam sem hodil rad in sem bil pošamezne hišice in koče.

Le še par kratkih postaj je imel do Prelova. Tedaj je vstopil v voz postaren kmetiški fant. Zagledal je duhovnika, urino segel po zelenem svojem klobučku s kozjo bradicico, ga jedva premaknil s čela in vzkliknil:

"Pozdravljeni, gospod! — Tak se vendarle vracačete zopet k nam . . . Hudo smo se že bali za vas."

In nagnil se je k Svetlinovi desnici, da bi jo poljubil. Janko pa jo je umaknil in odgovril:

"Prisedi, Juro! Tudi ti si zopet zdrav. Veseli me . . . samo pozna se ti še."

"Eh, poznalo se mi bo do smrti. Kaj zato! Ampak spominjam, da bo tudi zmerom na vas. Rešili ste mi življenje. Pa bi bili kmalu sami zato umrli."

Od čela preko vsega obraza se je vlekla Masletovemu Juriju široka, še močno rdeča, komaj zaceljena brazgotina.

"Ne, ne, tvoja nezgoda ni bila sama kriva, da sem zbolel," se je branil Svetlin. "Nabralo se je bilo v meni — večkrat sem se bil prehladil — nazadnje je pa

"Pozor lovc!

Mi popravljamo vaše puške. — Delo garantiramo

A. VOJACEK

1213 East 71st Street

zgoraj.

Naznanilo

Naznanjam občinstvu, da smo zopet pričeli delati mesene klobase kakor druga leta. Dobite jih vsak dan. Pošljemo tudi po pošti.

VIKTOR KOSIC

951 E. 69 St.

In obširno je pravil o svojem strahu in obupu v neznoj bolečinah.

V gozdu je bil posekal rogovit last borovec, ki ga je podrl podse in ga malone ubil z deblo vejo. Svetlin pa mu je pozno ponosi, okoli polnoči, najprej izpral rane in zavezal, mu polgal na čelo ledene obklade in ga nato šele izpovedal in obhajal. Potem je poučil Jurjevo mater, kako naj sinu streže. In prihajal je k njemu, ga tolazil, bodril in zdravil.

Toda ozdravljenja ni dočakal, ker je poprej sam omagal.

"Dovolj o meni, Juro!" ga je ustavil. "Vsak duhovnik dela istotako, kakor sem storil jaz. Vem, da je tudi gospod Smole . . ."

"Gospod Smole pa že ne. Te-

ga še videl nisem na svojem domu . . . Ej, Smole ni bil Svetlin. To je bil gospodek, zmerom nobel, zmerom čemer in hud. Z nikomer ni rad govoril. Samo v krčmi pri Lipovcu je mel vsak večer svoje politične pridige. Tam je zmerjal in zavabil na vse . . . na ženske na kmete, celo na vas."

"Nikar! Čemu bi zabavil gospod Smole na vse in še na me?"

"Čemu? Eh, Smole je pač duhovni tiste nove sorte, ki hocajo vse komandirati, in ki vredajo svoje nosove najrajši v redi, ki jim niso prav nič mar, in jih ne razumejo.

(Dalje sledi.)

OGLAŠAJTE V —

"ENAKOPRavnost"

SUPERIOR HOME SUPPLY

6401-03 SUPERIOR AVENUE.

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVIE POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE:

za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor te